

הרעיון היהודי

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי" רח' שמריה 11
ת.ד. 61379 ירושלים טלפון: 02-5823540

מקדש משמים?

¹ כתבו רש"י ותוס': שהמקדש העתיד יגלה ויבא מן השמים שנאמר
"²מקדש ה' כוננו ידיך".
וכתבו התוספות ³שכן מפורש במדרש תנחומא.
על דבריהם כתב ה"תפארת ישראל": ⁴על כרחנו צריך לומר שהתנחומא
שהביא התוס' שלעתיד יבנה המקדש בידי שמים דברי אגדה הם ואין למדין
ממנה, אלא רצונו לומר שהקב"ה יסיעם בדרך נס שיבנוהו.

ואכן, מצאנו שהפסוק שהביאו רש"י ותוס' ²"מקדש ה' כוננו ידיך" נדרש
באופן הפוך, וכך לשון הגמרא: ⁵
במעשה ידיהם של צדיקים כתוב "מקדש ה' כוננו ידיך"
ופרש"י: **מקדש, מעשה ידי צדיקים הוא.**
כלומר, שהמקדש יבנה בידי אדם.

גם בספר יחזקאל ⁶פרש"י שהמקדש יבנה בידי אדם,

---

¹ סוכה מא., ר"ה ל., שבועות טו :

² שמות טו יז

³ שבועות טו : ד"ה אין

⁴ בפרשו למידות פ"א מ"א

⁵ כתובות ה.

⁶ יחזקאל מג יא

כשהקב"ה מתאר ליחזקאל את מבנה בית המקדש העתיד להבנות, לכל פרטיו ומדותיו, הוא מצוה עליו "וכתוב לעיניהם וישמרו את כל צורתו ואת כל חוקותיו ועשו אותם".
ופירש רש"י: "וישמרו" – ילמדו עניני המידות מפיו **שידעו לעשותם לעת הקץ**.

⁷ כמו כן דבריהם של רש"י ותוס' שהמקדש ירד משמים נכתבו כתרופה להבנת מהלך הסוגיא, כשיטה הסוברת שבזמן שאין בית המקדש קיים איסור אכילת תבואה חדשה כל יום ט"ז בניסן הוא מדרבנן, אבל להלכה אנו פוסקים כמסקנת הסוגיא כרבי יהודה, שהאיסור הוא מהתורה, ולכן אין אנחנו זקוקים לתרוץ של מקדש משמים.

⁸ כתבו הפוסקים שבית המקדש צריך להבנות לשם מצוה ולכן אם המקדש ירד משמים אי אפשר יהיה להשתמש בו שהרי יש בו חסרון של לשמה.

כשבונים את בית המקדש צריך לבנות לפי המידות שנמסרו לנו, כמו שכתב הרמב"ם בהקדמה למשנה: והתועלת בכך [בכתיבת מסכת מידות] שכשיבנה לשמור בו אותה צורה ואותו היחס, כי אותו היחס מאת ה'.

מבואר מהרמב"ם שהבית השלישי יבנה בידי אדם ולא ירד משמים, ולכן נכתבה מסכת מידות כדי שנדע כיצד לבנות את הבית, שהרי אם מקדש ירד משמים אין לנו צורך במסכת מידות.

בית המקדש יבנה בידי עם ישראל

⁹ פסק הרמב"ם: מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות וחוגגין אליו שלש פעמים בשנה שנאמר "ועשו לי מקדש".

---

⁷ דרישת ציון, מקדש דוד סימן א, רמב"ם מאכלות אסורות פ"י ה"ב
⁸ מקדש מלך עמ' 5 בהערות שם, מקדש דוד הלכות ביה"ב סימן א לגבי המזבח
⁹ רמב"ם בית הבחירה פ"א ה"א

מצות עשה לבנות בית מקדש

ואין מבטלים מצות עשה ומטילים את קיומה על השמים

מבואר מדברי הרמב"ם שמצות בנין בית המקדש הרי היא ככל מצוות התורה המוטלות על עם ישראל ולא נעשית משמים, ואם ירד בית המקדש משמים הרי בטלה מצוות עשה מהתורה.

מכיון שבנין בית המקדש מוטל על עם ישראל ולא ירד משמים פסק הרמב"ם¹⁰ את הלכות הבניה: אין בונים את המקדש בלילה, ועוסקים בבנין מעלות השחר עד צאת הכוכבים, והכל חייבים לבנות ולסעד בעצמם ובממונם אנשים ונשים, כמקדש המדבר, ואין מבטלים תינוקות של בית רבן לבנין, ואין בנין בית המקדש דוחה יום טוב.

בנין המקדש השלישי לפני מלכות בית דוד

¹אמר רבי אחא בית המקדש עתיד להבנות קודם למלכות בית דוד, דכתיב ²"ודם ענב תשתה חמר".
כתב ³"המראה פנים" שבמילה "ענבים" בפסוק "ובדם ענבים סותה" יש רמז שהמקדש יבנה לפני מלכות בית דוד

עת נבנה בית יבא משיח

וכן כתב שם ⁴ה"פני משה": כך יהיה לעתיד, שמתחילה יבנה בית המקדש ואחר כך יצמח ויעלה מלכות בית דוד, ותהיה תשועה גמורה במהרה בימינו אמן.

---

¹⁰רמב"ם בה"ב פ"א הי"ב

¹ירושלמי מעשר שני פ"ה ה"ב

²דברים לב יד

³פירוש על הירושלמי שם, בראשית מט יא

⁴פירוש על הירושלמי שם

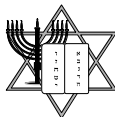
כדברים האלה כתב⁵ בעל "התוספות יו"ט": שבית המקדש עתיד להבנות קודם מלכות בית דוד, ונמצא שעד מלכות בית דוד יהיו לאויבים קצת ממשלה עלינו וכמו שהיה בתחילת בית שני.
גם מהתלמוד הבבלי משמע שהמקדש יבנה לפני מלכות בית דוד.
דבר זה עולה מדברי הגמרא⁶ שדנה בסדר תפילת שמונה עשרה שתקנו אנשי כנסת הגדולה.
הגמ' מסבירה מדוע נסמכה ברכת בונה ירושלים לברכת מלכות בית דוד: וכיון שנבנית ירושלים בא דוד שנאמר⁷ "אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם".
פרש"י שם: "אחר ישובו" לבית המקדש, ובקשו את הקב"ה ואת דוד מלכם".
מכאן שבבית המקדש יתפללו תפילה מיוחדת להחזרת מלכות בית דוד.

אם נרצה!

בית המקדש יבנה על ידינו לפני הקמת מלכות בית דוד, ולכן בימים אלה אסור לנו להסתפק בדרישה לשליטה יהודית בהר הבית, אלא עלינו לדרוש ולפעול לבנינו של המקדש ולהחזרת כבוד השכינה למקומה.

חזק ונתחזק.

לשאלות ובירורים נוספים בנושא הר הבית ניתן לכתוב או להתקשר לרב יהודה קרויזר שליט"א, ראש ישיבת "הרעיון היהודי".
המעוניינים להפיץ גליון זה ולקבלו באופן קבוע, נא לפנות לטל': 02-5823540

⁵ בפרושו למעשר שני פי"ה מ"ב
⁶ מסכת מגילה יז:
⁷ הושע ג ה

